

ડો. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

(ગુજરાત સરકાર દ્વારા સ્થાપિત)

શિક્ષણ, દૂરવર્તી શિક્ષણ અને શૈક્ષણિક તકનીકી વિદ્યાજૂથ

“જ્યોતિર્મય” પરિસર, સરખેજ-ગાંધીનગર હાઇવે, છારોડી, અમદાવાદ-૩૮૨૪૮૧

E-mail : edu@baou.edu.in, Website : www.baou.edu.in

B.Ed. (પ્રથમ વર્ષ)

સ્વાધ્યાયકાર્ય (2018-2019)

અભ્યાસકેન્દ્રને સોંપવાની છેલ્લી તારીખ	પાઠ્યક્રમ કોર્ષ કોડ	સ્વધ્યાય
30/11/2019	ES-102 અને ES-103	થીયરી/પ્રેક્ટીકલ
30/11/2019	વિષય પદ્ધતિ (ES-111, ES-112, ES-113, ES-114, ES-118, ES-119, ES-120) પસંદ કરેલ બે પદ્ધતિઓ (બે વિષય)	થીયરી/પ્રેક્ટીકલ
	ફાઉન્ડેશન પાઠ્યક્રમ (ES-121)	થીયરી/પ્રેક્ટીકલ
30/11/2019	વૈકલ્પિક પાઠ્યક્રમ (ES-132, ES-134, ES-135)	થીયરી/પ્રેક્ટીકલ

સૂચના :

- ❖ દરેક વિષયના સ્વાધ્યાય ફરજિયાત છે.
- ❖ તમારા સ્વાધ્યાય પત્રો તમામ બી.એડ. પ્રોગ્રામકેન્દ્રના કો-ઓર્ડીનેટરને નિયત સમયમાં રૂબરૂ કે રજીસ્ટર ટપાલથી જમા કરવાના રહેશે.
- ❖ સ્વાધ્યાયની એક કોપી પોતાની પાસે ઝેરોક્ષ કરાવીને રાખવી.

પ્રિય વિદ્યાર્થી મિત્રો

દૂરવર્તી શિક્ષણમાં અભ્યાસ માટે દરેક અભ્યાસક્રમમાં પાઠ્યક્રમટીક સ્વાધ્યાયકાર્ય રજૂ કરવા ફરજિયાત છે. દરેક સ્વાધ્યાયકાર્ય માટે ૩૦ ગુણ નિશ્ચિત છે. પરિણામમાં તેનો ભારાંક ૩૦% છે.

સ્વાધ્યાયકાર્યનો મુખ્ય ઉદ્દેશ્ય પરીક્ષા માટેની પૂર્વ તૈયારી છે. સ્વાધ્યાયકાર્યમાં પૂછવામાં આવેલ પ્રશ્નોનું માળખું પરીક્ષાના પ્રશ્નપત્ર જેવું હોય છે. પ્રશ્નોના જવાબમાં અભ્યાસ સામગ્રીનું પુનરાવર્તન કરવાનું નથી હોતું. તમે વાંચનથી જે શીખ્યા છો, જે સમજ્યા છો, તે પોતાની ભાષામાં લખવાનું હોય છે. જેથી તમે સ્વાધ્યાયકાર્ય તૈયારી કરવાની કામગીરી ગંભીરતાથી કરશો. તમારે પાઠ્યક્રમના સ્વાધ્યાયકાર્યમાં પૂછવામાં આવેલ પ્રશ્નોના જવાબ લખતા પહેલા પ્રથમ પાના ઉપર નીચે મુજબની માહિતી લખવી જરૂરી છે.

(પૂરું નામ, પાઠ્યક્રમ, સ્વાધ્યાય સંખ્યા, અભ્યાસક્રમ, સરનામું, નોંધણી નંબર)

અમે ઈચ્છીએ છીએ કે તમે દરેક સ્વાધ્યાયકાર્ય અલગ-અલગ ચોપડામાં સુંદર ભાષામાં ઉપર દર્શાવેલ મુજબની માહિતી સાથે છેલ્લી તારીખ પહેલા અભ્યાસ કેન્દ્ર પર મોકલી આપશો. સ્વાધ્યાયકાર્યો પ્રથમવર્ષ અને દ્વિતિયવર્ષ તેમજ અન્ય જે-તે વર્ષના પ્રાયોગિક કાર્યો પૂર્ણ કર્યા બાદ જ લેખિત પરીક્ષાનું ફોર્મ ભરવું અન્યથા લેખિત પરીક્ષા આપવા દેવામાં આવશે નહિ

અભ્યાસક્રમ – વિવરણ (પ્રથમ વર્ષ)

જૂથ : A ફરજિયાત પાઠ્યક્રમ (Compulsory Paper) (12 ક્રેડિટ = 09 સૈદ્ધાંતિક + 03 પ્રાયોગિક)

શાળાના શિક્ષક તરીકેની વ્યવસાયિક જરૂરિયાત અને અભ્યાસક્રમના વિશાળ હેતુઓને લક્ષમાં લઈને પ્રત્યેકની 04 ક્રેડિટ ધરાવતા 03 પાઠ્યક્રમો નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યા છે.

અનુ.નં.	કોર્સ કોડ	કોર્સ શીર્ષક (વિષયનું નામ)	સૈદ્ધાંતિક + પ્રાયોગિક
1.	ES-101	અધ્યેતા અને વિકાસનું મનોવિજ્ઞાન	3 + 1
2.	ES-102	વર્તમાન ભારતમાં શિક્ષણના પરિમાણો	3 + 1
3.	ES-103	શિક્ષણ પ્રશિક્ષણ (Learning to Teach)	3 + 1

જૂથ : B વિષયવસ્તુ આધારિત પદ્ધતિશાસ્ત્રના પાઠ્યક્રમો (Method Paper) (08 ક્રેડિટ = 04 સૈદ્ધાંતિક + 02 પ્રાયોગિક)

શાળાના વિષયોમાં મેળવેલી લાયકાત અને શૈક્ષણિક અનુભવને ધ્યાનમાં લઈને નીચેના શાળાકીય વિષયોમાંથી આપ દ્વારા પસંદ થયેલ બે વિષયવસ્તુમાં ગુજરાત સરકારશ્રીના ધોરણ-8 થી ધોરણ-12ના પ્રવર્તમાન અભ્યાસક્રમનો સમાવેશ થાય છે.

અનુ.નં .	કોર્સ કોડ	કોર્સ શીર્ષક (વિષયનું નામ)	સૈદ્ધાંતિક + પ્રાયોગિક
1.	ES-111	વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીનું અધ્યાપન	3 + 1
2.	ES-112	ગણિતનું અધ્યાપન	3 + 1
3.	ES-113	સામાજિક વિજ્ઞાનનું અધ્યાપન	3 + 1
4.	ES-114	અંગ્રેજીનું અધ્યાપન	3 + 1
5.	ES-115	હિન્દીનું અધ્યાપન	3 + 1
6.	ES-116	ગુજરાતીનું અધ્યાપન	3 + 1
7.	ES-117	સંસ્કૃતનું અધ્યાપન	3 + 1
8.	ES-118	વાણિજ્ય વ્યવસ્થાનું અધ્યાપન	3 + 1
9.	ES-119	નામાનાં મૂળતત્વોનું અધ્યાપન	3 + 1
10.	ES-120	મનોવિજ્ઞાનનું અધ્યાપન	3 + 1

જૂથ : C ફાઉન્ડેશન પાઠ્યક્રમ (Foundation paper) (04 ક્રેડિટ - 03 સૈદ્ધાંતિક + 01 પ્રાયોગિક)

અનુ.નં.	કોર્સ કોડ	કોર્સ શીર્ષક (વિષયનું નામ)	સૈદ્ધાંતિક + પ્રાયોગિક
1.	ES-121	ભારતમાં પ્રાથમિક અને માધ્યમિક શિક્ષણનો વિકાસ	3 + 1

જૂથ : D વૈકલ્પિક પાઠ્યક્રમ (Optional Paper) (08 ક્રેડિટ - 06 સૈદ્ધાંતિક + 02 પ્રાયોગિક)

નીચે આપેલ વિષયોમાંથી ગમે તે બે વિષય પસંદ કરવાના રહેશે.

અનુ.નં.	કોર્સ કોડ	કોર્સ શીર્ષક (વિષયનું નામ)	સૈદ્ધાંતિક + પ્રાયોગિક
1.	ES-131	શિક્ષણમાં પર્યાવરણ	3 + 1
2.	ES-132	માનવ અધિકારો અને સમુદાય વિકાસ	3 + 1
3.	ES-133	માર્ગદર્શન અને સલાહ	3 + 1
4.	ES-134	વિશિષ્ટ શિક્ષણ (સ્પે.એજ્યુકેશન)	3 + 1
5.	ES-135	સમાવેશક શાળા	3 + 1
6.	ES-136	માધ્યમોનો શિક્ષણમાં વિનિયોગ	3 + 1

B.Ed.(પ્રથમ વર્ષ)

ES-102 : વર્તમાન ભારતમાં શિક્ષણના પરિણામો

કુલ ગુણ- 30

અભ્યાસકેન્દ્ર પર સોપવાની તારીખ :- 30/11/2019

નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આશરે 1500 શબ્દોમાં આપવાના રહેશે.

પ્રશ્ન-1 નીચેના પ્રશ્નો જવાબ આશરે 800 શબ્દોમાં આપો.

(1 X 10 = 10)

1. તમારી શાળામાં શિક્ષણ અસમાનતા ઘટાડવા માટે સુક્ષ્મ આયોજન કરી તેના કારણો અને ઉકેલો શોધી શિક્ષણ અસમાનતા ઘટાડવા માટે ઉકેલો અમલમાં મૂકી કેટલી સફળતા પ્રાપ્ત કરી તેનો અહેવાલ તૈયાર કરો.

પ્રશ્ન-2 નીચેના બે પ્રશ્નોના જવાબ આશરે 500 શબ્દોમાં આપો.

(2 X 10= 10)

1. સમાજની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો
2. બાળકને સામાજિક કરવા માટે શિક્ષકની ભૂમિકા જણાવો.

પ્રશ્ન-3 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આશરે 200 શબ્દોમાં આપો.

(5 X 2= 10)

1. માનવ અધિકારનો અર્થ જણાવો.
 2. વિદ્યાર્થીઓને નેતાગીરીની તાલીમ માટે કેવા પ્રકારે આયોજન કરવું જોઈએ.
 3. સામાજિક પરિવર્તનના પ્રેરકબળો જણાવો.
 4. ખાનગીકરણ એટલે શું. ?
 5. માનવ અધિકારોના પ્રકારો એટલે શું. ?
-

B.Ed. (પ્રથમ વર્ષ)

ES-103 : શિક્ષક - પ્રશિક્ષણ

કુલ ગુણ- 30

અભ્યાસકેન્દ્ર પર સોપવાની તારીખ :- 30/11/2019

નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આશરે 1500 શબ્દોમાં આપવાના રહેશે.

પ્રશ્ન-1 નીચેના પ્રશ્નનો જવાબ આશરે 800 શબ્દોમાં આપો.

(1 X 10 = 10)

1. તમારી શાળાના વિદ્યાર્થીઓને પ્રોત્સાહિત થાય તે માટે પુસ્તકાલયમાં આવતાં સામાયિકો, સંશોધનપત્રો અને સારા પુસ્તકોની યાદી તૈયાર કરી. એક સરખા રસ ધરાવતા વિદ્યાર્થીઓના જૂથો બનાવી વાચન દ્વારા તેમાં રહેલી સારી બાબતોનો અહેવાલ તૈયાર કરાવો. (જુદા જુદા 5 જૂથોમાં તૈયાર કરો.)

પ્રશ્ન-2 નીચેના બે પ્રશ્નોના જવાબ આશરે 500 શબ્દોમાં આપો.

(2 X 5= 10)

1. શાળામાં આચાર્યની પાત્રતા જણાવો.
2. U.G.C. ના કાર્યો જણાવો..

પ્રશ્ન-3 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આશરે 200 શબ્દોમાં આપો.

(5 X 2= 10)

1. NCTE એટલે શું ?
 2. યુનિવર્સિટીનું માળખું ચાર્ટ દ્વારા સમજાવો.
 3. મફત અને ફરજિયાત શિક્ષણનો અર્થ જણાવો.
 4. આદર્શ શિક્ષકના ગુણો જણાવો.
 5. ઈ-લર્નિંગ એટલે શું ?
-

B.Ed.(પ્રથમ વર્ષ)

ES- 111 : વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીનું અધ્યાપન

કુલ ગુણ- 30

અભ્યાસકેન્દ્ર પર સોપવાની તારીખ :- 30/11/2019

નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આશરે 1500 શબ્દોમાં આપવાના રહેશે.

પ્રશ્ન-1 નીચે આપેલ પ્રશ્નનો જવાબ આશરે 800 શબ્દોમાં આપો.

(1 X 10 = 10)

1. બર્હિંગોલ લેન્સથી રચતા પ્રતિબિંબનું સ્થાન, કદ અને આકાર જણાવો.

પ્રશ્ન-2 નીચેના આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ આશરે 500 શબ્દોમાં આપો.

(2 X 5 = 10)

1. એવોગેડો આંકની સમજ ઉદાહરણસહ આપો.
2. કૃષિ સંબંધિત મુખ્ય કાર્યો કયા છે ? તેને સંલગ્ન પ્રવૃત્તિઓ જણાવો.

પ્રશ્ન-3 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આશરે 200 શબ્દોમાં આપો.

(5 X 2 = 10)

1. સમસ્યા ઉઠકેલ પદ્ધતિના સોપાનો જણાવો.
 2. વિજ્ઞાન પ્રયોગશાળામાં સલામતીનું વ્યવસ્થાપન શી રીતે કરશો?
 3. વિજ્ઞાન પ્રયોગશાળામાં પરીક્ષણ કરતી વખતે ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો જણાવો.
 4. પ્રદુષકો એટલે શું? ઉદાહરણ આપો.
 5. રસાયણિક બંધન એટલે શું?
-

B.Ed.(પ્રથમ વર્ષ)

ES- 112 : ગણિતનું અધ્યાપન

કુલ ગુણ- 30

અભ્યાસકેન્દ્ર પર સોપવાની તારીખ :- 30/11/2019

નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આશરે 1500 શબ્દોમાં આપવાના રહેશે.

પ્રશ્ન-1 નીચે આપેલ પ્રશ્નનો જવાબ આશરે 800 શબ્દોમાં આપો.

(1 X 10 = 10)

1. ગણિત વિષયના ધોરણ-9 નાં પાઠ્યપુસ્તકમાંથી એકમ પસંદ કરી શોધ પદ્ધતિ, પૃથ્થકરણ પદ્ધતિ અને સંયોગીકારણ પદ્ધતિ એમ પ્રત્યેક પદ્ધતિ માટે અધ્યાપનકાર્યનું પ્રયોજન કરો.

પ્રશ્ન-2 નીચેના આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ આશરે 500 શબ્દોમાં આપો.

(2 X 5= 10)

1. પૂજાએ સ્તૃતિ ફાઇનાન્સ કંપની પાસેથી 20,000 રૂપિયા 3 વર્ષ માટે 10 ટકાના ચક્રવૃદ્ધિ વ્યાજે લીધા જો પૂજાએ પર્લ ફાઇનાન્સ કંપની પાસેથી 20,000 રૂપિયા 3 વર્ષ માટે 10 ટકાના સાદા વ્યાજે લીધા હોત તો કેટલા રૂપિયા ઓછા ચુકવવા પડે.
2. કમ્પ્યુટરની ગણિત વિષયમાં મહત્વ જણાવી. ચાર સંખ્યાઓ a,b,c,d ની સરેરાશ કિંમત શોધવા માટેનો ફોર્મ્યુલા રચી. અલગોરિધમનો અમલ a=10, b=15, c=21 અને d=35 માટે કરો.

પ્રશ્ન-3 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આશરે 200 શબ્દોમાં આપો.

(5 X 2= 10)

1. અસરકારક દઢીકરણ પાઠ માટે ધ્યાનમાં રાખવાની કોઈ પણ ચાર બાબતો જણાવો.
2. જીઓ બોર્ડ કોને કહેવાય. તેની ઉપયોગીતા જણાવો.
3. $f:N \rightarrow N$, $f(x) = 2x$ થી વ્યાખ્યાયિત કરો, f વિદ્યેય છે ? f નો વિસ્તાર શોધો. જો $A = \{1,2,4,8,16\}$ હોય, તો $f(A)$ મેળવો. 56 અને 65ના પ્રતિબિંબ અને પૂર્વપ્રતિબિંબ પણ મેળવો.
4. શંકુની ત્રિજ્યા અને ત્રાંસી ઊંચાઈનો ગુણોત્તર 4:7 છે. તેની વ્રકસપાટીનું ક્ષેત્રફળ 792 સેમી² છે, તો શંકુની ત્રિજ્યા શોધો.
5. સાબિત કરો કે, $2(\sin^6\theta + \cos^6\theta) - 3(\sin^4\theta + \cos^4\theta) + 1 = 0$.

B.Ed. (પ્રથમ વર્ષ)

ES-113 : સામાજિક વિજ્ઞાનનું અધ્યાપન

કુલ ગુણ- 30

અભ્યાસકેન્દ્ર પર સોપવાની તારીખ :- 30/11/2019

નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આશરે 1500 શબ્દોમાં આપવાના રહેશે.

પ્રશ્ન-1 નીચેના પ્રશ્નનો જવાબ આશરે 800 શબ્દોમાં આપો.

(1 X 10 = 10)

1. ક્રિયાત્મક સંશોધનના ઉપયોગ દ્વારા વર્ગખંડમાં નડતી સમસ્યાઓને ઓળખો અને તેના દ્વારા વર્ગ ખંડની સમસ્યાઓનો ઉકેલો શોધો.

પ્રશ્ન-2 નીચેના બે પ્રશ્નોના જવાબ આશરે 500 શબ્દોમાં આપો.

(2 X 5= 10)

1. સામાજિક વિજ્ઞાનનો અને વિજ્ઞાન સાથેના અનુબંધ સમજાવો.
2. નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નોના ફાયદા મર્યાદાઓ જણાવો.

પ્રશ્ન-3 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આશરે 200 શબ્દોમાં આપો.

(5 X 2= 10)

1. સ્વાધ્યાય પદ્ધતિના લક્ષણો જણાવો.
 2. પ્રદર્શન પદ્ધતિની મર્યાદા જણાવો.
 3. નકશાના પ્રકારો ચાર્ટ દ્વારા જણાવો.
 4. વાર્ષિક આયોજનનો અર્થ સમજાવો.
 5. માઈક્રો અને સેતુ પાઠનો અર્થ સમજાવો.
-

B.Ed. (First Year)

ES- 114 : Teaching of English

Total Marks- 30

અભ્યાસકેન્દ્ર પર સોપવાની તારીખ :- 30/11/2019

નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આશરે 1500 શબ્દોમાં આપવાના રહેશે.

Q-1 Answer the following question in about 800 words.

(1 X 10 = 10)

1. Which speaking activities will you incorporate while developing speaking skills? How ?.

Q-2 Answer the following questions in about 500 words.

(2 X 5 = 10)

1. Distinguish authoritarianism from ethnocentrism.
2. What are the important language functions that the learner has to perform orally?

Q-3 Answer the following questions in about 200 words.

(5 X 2= 10)

1. What is 'regression' ?
 2. What does 'critical thinking' involve ?
 3. What are 'signpost questions' ?
 4. What is 'textual cohesion' ?
 5. Define 'core vocabulary' ?
-

B.Ed.(પ્રથમ વર્ષ)

ES- 118 : વાણિજ્ય વ્યવસ્થા

કુલ ગુણ- 30

અભ્યાસકેન્દ્ર પર સોપવાની તારીખ :- 30/11/2019
નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આશરે 1500 શબ્દોમાં આપવાના રહેશે.

પ્રશ્ન-1 નીચેના પ્રશ્નો જવાબ આશરે 800 શબ્દોમાં આપો.

(1 X 10 = 10)

1. ધોરણ-12નો એક એકમ લઈ માઈક્રોપાઠ અને સેતુપાઠ તૈયાર કરો.

પ્રશ્ન-2 નીચેના બે પ્રશ્નોના જવાબ આશરે 500 શબ્દોમાં આપો.

(2 X 10= 10)

1. સારા અભ્યાસક્રમના લક્ષણો જણાવો.
2. પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિનું શિક્ષણમાં મહત્વ જણાવો.

પ્રશ્ન-3 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આશરે 200 શબ્દોમાં આપો.

(5 X 2= 10)

1. અનુબંધનો અર્થ સમજાવો.
 2. અધ્યાપનનાં મૂળભૂત સૂત્રો જણાવો.
 3. દ્રશ્ય-શ્રાવ્ય સાધનોના નામ આપો.
 4. નિદાન કસોટીનો ઉપયોગ કરવા કઈ-કઈ બાબતોનું ધ્યાન આપશો.
 5. ઉપચારાત્મક પ્રક્રિયાના બે પાસાંઓના નામ જણાવો.
-

B.Ed.(પ્રથમ વર્ષ)

ES- 119 : નામનાં મૂળતત્વોનું અધ્યાપન

કુલ ગુણ- 30

અભ્યાસકેન્દ્ર પર સોપવાની તારીખ :- 30/11/2019
નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આશરે 1500 શબ્દોમાં આપવાના રહેશે.

પ્રશ્ન-1 નીચેના પ્રશ્નો જવાબ આશરે 800 શબ્દોમાં આપો. (1 X 10 = 10)

1. નામના વિષયનો ધોરણ-11 અને ધોરણ-12 કોઈ એક એકમનાં ચાર કૌશલ્યનાં માઈક્રો પાઠ તૈયાર કરો.
(વિષયાભીમુખ, પ્રશ્નપ્રવાહિતા, સુદૃઢીકરણ અને કા.પા.કાર્ય)

પ્રશ્ન-2 નીચેના બે પ્રશ્નોના જવાબ આશરે 500 શબ્દોમાં આપો. (2 X 10= 10)

1. નામનાં મૂળતત્વોના ધ્યેયો જણાવો.
2. જૂથ ચર્ચા પદ્ધતિના ફાયદાઓ જણાવો.

પ્રશ્ન-3 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આશરે 200 શબ્દોમાં આપો. (5 X 2= 10)

1. તુલનાત્મક પદ્ધતિનો અર્થ જણાવો.
 2. પાઠ આયોજનનો અર્થ જણાવો.
 3. માઈક્રોટીચિંગની મર્યાદાઓ જણાવો.
 4. એકમ આયોજનનાં સોપાનો જણાવો.
 5. અભ્યાસક્રમનો અર્થ સમજાવો.
-

B.Ed. (પ્રથમ વર્ષ)

ES-120 : મનોવિજ્ઞાનનું અધ્યાપન

કુલ ગુણ- 30

અભ્યાસકેન્દ્ર પર સોપવાની તારીખ :- 30/11/2019

નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આશરે 1500 શબ્દોમાં આપવાના રહેશે.

પ્રશ્ન-1 નીચેના પ્રશ્નો જવાબ આશરે 800 શબ્દોમાં આપો.

(1 X 10 = 10)

1. બુધ્ધિમાન કસોટી એટલે શું ? બુધ્ધિમાપન કસોટીના ઉપયોગ દ્વારા તમારા વર્ગના વિદ્યાર્થીઓના વ્યક્તિગત તફાવત તપાસો. (વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા ૫૦ લેવી)

પ્રશ્ન-2 નીચેના બે પ્રશ્નોના જવાબ આશરે 500 શબ્દોમાં આપો.

(2 X 5= 10)

1. વ્યક્તિ અભ્યાસ પદ્ધતિના લાભ-ગેરલાભ જણાવો.
2. મનોવિજ્ઞાન પદ્ધતિઓનો ચાર્ટ તૈયાર કરો.

પ્રશ્ન-3 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આશરે 200 શબ્દોમાં આપો.

(5 X 2= 10)

1. સારા પ્રશ્નપત્રના હેતુઓ જણાવો.
 2. દશ્ય-શ્રાવ્ય સાધનોના પ્રકારો જણાવો.
 3. ઈન્ટરનેટના ફાયદા જણાવો.
 4. ઈ-મેઈલનો અર્થ સમજાવો.
 5. વિડીયો કોન્ફરન્સ એટલે શું ?
-

B.Ed. (પ્રથમ વર્ષ)

ES- 121 : ભારતમાં પ્રાથમિક અને માધ્યમિક શિક્ષણનો વિકાસ

કુલ ગુણ- 30

અભ્યાસકેન્દ્ર પર સોપવાની તારીખ :- 30/11/2019

નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આશરે 1500 શબ્દોમાં આપવાના રહેશે.

પ્રશ્ન-1 નીચેના પ્રશ્નો જવાબ આશરે 800 શબ્દોમાં આપો.

(1 X 10 = 10)

1. સંસ્કૃતિ એટલે શું ? ભારતીય સંસ્કૃતિના સદર્ભમાં તમારી શાળાએ કરાવેલ પ્રવૃત્તિઓઓની યાદી સાથે તેના સારા-નબળા અનુભવોનો અહેવાલ રજૂ કરો.

પ્રશ્ન-2 નીચેના બે પ્રશ્નોના જવાબ આશરે 500 શબ્દોમાં આપો.

(2 X 5= 10)

1. સર્વશિક્ષા અભિયાન વિષેના બંધારણની ટૂંકમાં ચર્ચા કરો..
2. રાષ્ટ્રીય સાક્ષરતા મિશન યોજનાની ટૂંકમાં જાણકારી આપો..

પ્રશ્ન-3 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આશરે 200 શબ્દોમાં આપો.

(5 X 2= 10)

1. ભારતીય સમાજમાં સ્ત્રીઓની આર્થિક સમસ્યાઓ દૂર કરવાના ચાર ઉપાયો જણાવો.
 2. પ્રોઠ શિક્ષણ એટલે શું ?
 3. નવોદય શાળાઓની આવશ્યકતા શા કારણે ઉદ્ભવી ?
 4. અવેજી શિક્ષકનો અર્થ જણાવો.
 5. માધ્યમિક શિક્ષણ એટલે શું ?
-

B.Ed. (પ્રથમ વર્ષ)

ES- 132 : માનવ અધિકારો અને સમુદાય વિકાસ

કુલ ગુણ- 30

અભ્યાસકેન્દ્ર પર સોપવાની તારીખ :- 30/11/2019

નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આશરે 1500 શબ્દોમાં આપવાના રહેશે.

પ્રશ્ન-1 નીચેના પ્રશ્નો જવાબ આશરે 800 શબ્દોમાં આપો.

(1 X 10 = 10)

1. તમારા ગામની ગ્રામ-પંચાયત અને સરપંચની મુલાકાત લઈ તેની સગવડો, ગ્રાન્ટ, શાળા સુવિધા, પાણી વ્યવસ્થા વગેરે બાબતોની જાણકારી મેળવી એક અહેવાલ તૈયાર કરો.

પ્રશ્ન-2 નીચેના બે પ્રશ્નોના જવાબ આશરે 500 શબ્દોમાં આપો.

(2 X 5= 10)

1. આર. ટી. આઈ. હેઠળ માહિતી જણાવો.
2. શિક્ષણ મેળવવાના અધિકારનું મહત્વ સમજાવો.

પ્રશ્ન-3 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આશરે 200 શબ્દોમાં આપો.

(5 X 2= 10)

1. સ્ત્રીઓના માનવ અધિકારોની કઈ-કઈ જોગવાઈઓ છે ?
 2. બળ અપરાધીઓની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.
 3. ગ્રામ સમુદાયની વ્યાખ્યા આપો.
 4. પંચાયતી રાજનો અર્થ જણાવો.
 5. ગ્રામ સેવકના કાર્યો જણાવો.
-

B.Ed. (પ્રથમ વર્ષ)

ES- 134 : વિશિષ્ટ શિક્ષણ (સ્પે.એજ્યુકેશન)

કુલ ગુણ- 30

અભ્યાસકેન્દ્ર પર સોપવાની તારીખ :- 30/11/2019

નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આશરે 1500 શબ્દોમાં આપવાના રહેશે.

પ્રશ્ન-1 નીચેના પ્રશ્નો જવાબ આશરે 800 શબ્દોમાં આપો.

(1 X 10 = 10)

1. તમારી આસપાસના વિસ્તારોમાંથી જુદી-જુદી વિકલાંગતા ધરાવતાં બાળકોની યાદી બનાવી તેના માટે કેવા અધ્યાયનમાં ફેરફાર, શાળાની સગવડોમાં ફેરફાર કરી શકાય તેની યોગ્ય અને વિસ્તૃત સમજ આપો.

પ્રશ્ન-2 નીચેના બે પ્રશ્નોના જવાબ આશરે 500 શબ્દોમાં આપો.

(2 X 5 = 10)

1. સેરેબ્રલ પાલ્સી ધરાવતા બાળકોની ઓળખ કેવી રીતે કરશો ?
2. સાંવેગિક વિશિષ્ટ બાળકોનો અર્થ સમજાવો.

પ્રશ્ન-3 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આશરે 200 શબ્દોમાં આપો.

(5 X 2= 10)

1. ઓટો સ્કલેટોલિસ બાળકોનો ઉપચારો જણાવો.
 2. શ્રવણદોષ વિકલાંગ બાળકોના પ્રકારો જણાવો.
 3. ટ્રેનેબલ બાળકોના લક્ષણો જણાવો.
 4. મગજના પક્ષઘાતના કારણો જણાવો.
 5. વિશિષ્ટ શિક્ષણની વ્યાખ્યા જણાવો.
-

B.Ed. (પ્રથમ વર્ષ)

ES- 135 : સમાવેશક શાળા

કુલ ગુણ- 30

અભ્યાસકેન્દ્ર પર સોપવાની તારીખ :- 30/11/2019

નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આશરે 1500 શબ્દોમાં આપવાના રહેશે.

પ્રશ્ન-1 નીચેના પ્રશ્નો જવાબ આશરે 800 શબ્દોમાં આપો.

(1 X 10 = 10)

1. અક્ષમયતા ધરાવતાં બાળકોનું મૂલ્યાંકન માટે ઓળખયાદી તૈયાર કરી (પ્રશ્નાવલિ) કોઈ પણ પાંચ શાળાના અક્ષમય બાળકોનાં ઓળખ માટેના કારણોનો અહેવાલ તૈયાર કરો.

પ્રશ્ન-2 નીચેના બે પ્રશ્નોના જવાબ આશરે 500 શબ્દોમાં આપો.

(2 X 10= 10)

1. સમાવેશક શાળાની જરૂરીયાતો જણાવો.
2. અધ્યયન અક્ષમયતાના કારણો જણાવો.

પ્રશ્ન-3 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આશરે 200 શબ્દોમાં આપો.

(5 X 2= 10)

1. પરામર્શનના લક્ષણો જણાવો.
 2. શૈક્ષણિક પછાત બાળકોની વ્યાખ્યા આપો
 3. વાણી અને ભાષાની અક્ષમયતા એટલે શું ?
 4. અયોગ્ય ઉછેરનો અર્થ જણાવો.
 5. ગુરુતાગ્રંથીનો વિકાસ એટલે શું. ?
-